

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 25 kr.

Szerkesztőség:

Kurcaparti-utca 31. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

Megjelen hetenként háromszor:
vasárnap, kedden és pénteken reggel.
Egyes szám ára 4 kr.

SZENTESI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetésekre nézve

A lap egy oldala 24 helyre van beosztva. Egy neij ára 90 kr. Bélyegdíj minden beiktatástól külön 30 kr.
Hirdetések Stark Nándor könyvkereskedésében is felvetetnek.

Bermentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Nyiltér-ben

minden egyes sor közlése 30 kr
Kéziratok vissza nem adatnak.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
SIMA FERENC.

Előfizetések elfogadhatók helyben:
Stark Nándor könyv- és papírkereskedésében.
Ugyanitt egyes számok is kaphatók.

A hatás.

Csongrádmegye közigazgatása ellen a száz-as küldöttség által a belügyminiszterhez beadott panasz hatása kezd már ide lenni is mutatkozni. — Ebben a panaszban a többek között kifejezésre van juttatva, hogy a megyei klikkhez tartozó tisztviselők még visszaéléseik mellett is nemcsak hogy büntetlenül élnek a megyei kormányzat tisztos székeiben; de még elő is léptetettek.

Erre nézve a többek között a következő sorok foglaltatnak a megyei kormányzat ezen rendszere ellen:

„Hogy Csongrádvármegyében a ma uralkodó irányzat Zsilinszky Mihály főispánban mily pártos és feltétlen támogatót talál, felemlítjük itt azon körülményt is, hogy a mindsenti járás szolgabírájával szemben Csongrádmegye alispánja kiderítette és megállapította, hogy iparjogositványok kiadásánál 23 esetben hivatalos hatalommal való visszaélést és zsarolást követett el.

Az illető iparosok, a tőlük jogtalanul felvett pénzeket a mai napig még nem kapták vissza, de arról sem nyertek még a mai napig értesítést, hogy ezen szolgabíró ellen elrendelt fegyelmi vizsgálat el van-e már intézve, s ha igen, miképen?

Az illető szolgabíró hasonló viselkedésével annyira meggyűlöltette magát saját járásában, hogy az ottani megyei képviselők fellelőn elejtették s küldöttségileg kérték a főispánt, hogy az ő járásuk ettől az embertől megszabadítsák. De mert az illető a főispán megyei hivatalos lapja szerkesztőjének testvére, annalfogva, dacára annak, hogy a zsarolási esetek miatt az illetőnek kijelölése ellen is tiltakozás történt a kijelölő bizottságban, a főispán maga mellé aljegyzőnek választotta.

Mondanunk sem kell, hogy midőn a közönség a legsúlyosabb fegyelmi vétség ezen nyílt és egyenesen pártérdekből tett palástolását látja, méltó megütközéssel, sőt felháborodással vesz tudomást arról, hogy Szentes város főjegyzőjét, kinek jelleméhez és közhivataloskodásához a gáncsnak még csak legkisebb árnya sem férhet, ugyanazon Zsilinszky Mihály vezetés alatt, ki büntetlenül tűr el maga mellett egy zsaroló megyei hivatalnokot, fegyelmileg hivatalvesztésre ítéli egy oly cselekményért, melyet hivatalos körén kívül, tehát mint maganember követett el, s mely, mint kihágás, Magyarország bármely bírósága által, a legszigorubb ítélet mellett sem volna csekély pénzbírságnál egyébbel sújtható.

Ezen vád annak idején egy, a vizsgálatban részt vett tekintélyes egyén által lapunkban nyilvánosságra is hozatott és éppen ennek következtében a megyei tisztújításkor az illető tisztviselőnek még kandidálása ellen is kifogás tétetett, s akkor hivatalos helyről az a kijelentés történt, hogy ez az ügy már be van fejezve.

Ezt hirdette annak idején a vármegye hivatalos lapja is, s így a közönség könnyen hívő része ezen eset felett, mint befejezett ügy felett, napirendre tért; de a pénzüktől megfosztott szegvári iparosok nem térhettek e galád bűnpalástolás felett napirendre, s

mikor megtudták, hogy a megyei visszaélések az ország színe előtt lesznek a belügyminiszter elé tárva, kérték, hogy az ő ügyük is felvétesse a memorandumba; mert hiába deputáltak 1885. óta az alispánnál, hiába szóltak fel a helyi sajtóban, ügyük nem nyert elintéztést. Ugy gondolkodtak tehát, hogy ez a visszaélés és ennek 6 éven át történt takargatása, — szemben dr. Filó Tihamér esetével — méltó helyet foglal el a szegényfoltok között, melyek tömege miatt Csongrádmegye közigazgatása ellen méltó felháborodás uralkodik a közönség függetlenebb elemeiben.

S ime, a szegvári iparosok már rég elintéztetnek hirdetett ügyét, melyről a deputálás és a helyi sajtó hat éven át a fátyolt letépni nem bírta, az ország elé terelt panasz a megye szegényeit takaró alispáni fiókból egyszerre előrántatta.

A szegvári megszarolt iparosok f. hó 25. és 26-án, tehát a memorandum országos szellőztetése után három nappal, végzést kapnak Mátéffy Kálmán és Püi István elleni panaszuk tárgyában. S az alispán ur végzése azt mondja, hogy az iparosoktól valóban jogtalanul szedetett be a pénz és ezt részükre most, éppen hat év múlva, visszafizetni rendeli; de azért az illető tisztviselők ártatlanok, tehát azok a büntetés alól felmentendők.

A szegvári iparosok erre nyomban gyűlést tartottak s az alispáni végzés megtelebezését határozták el a következő megokolással:

„Csongrádvármegye alispánja által 4417—1888. sz. a. hozott s részünkre 1891. évi április 25. és 26-án kiadott ezen határozat úgy általánosságban, mint annak részleteiben sem fogadható el, mert is ezen alispáni határozat ellen felebbezéssel élünk; mert benne hat évi panaszos járásunk és költségeink után, csak a tőlünk illetéktelenül bezsarolt pénzek visszaadása iránt történt intézkedés, pedig mi tetemes pénzt adtunk ki, míg a hatóságot meggyőztük arról, hogy velünk szemben zsarolás követett el, s így a tőlünk beszédett pénzek kamatait és költségeink megtérítését is kívánjuk ezen időtől számítva. S amennyiben a vizsgálat folyamán kiderített az is, hogy nevünkben hamis kérvények szerkesztettek, melyeket mi sem nem kértünk, sem alá nem irtunk, — ennek dacára, amidőn az alispáni rendelkezés pénzünknek az egyszerű visszaadása iránt hat év múlva intézkedik, az illető tisztviselőket a büntetés alól felmenti, pedig mi, a velünk szemben elkövetett zsarolásnak fegyelmi uton való szigorú megtorlását kértük, melyhez az ott elősorolt okoknál fogva ma is ragaszkodunk.

Megsemmisítendő az alispáni határozat azért is; mert azon egyén, kit az akkor elkövetett zsarolásért a legnagyobb felelőség terhel, t. i. Mátéffy Kálmán volt szolgabíró, minden csekélyebb megtorlás nélkül mentetett fel, holott mi úgy a pénzt, mint könyveinket az ő határozott, sőt a legidősebb iparost is per te szólítva, büntetés terhével fenyegető parancsára adtuk át részben neki, részben pedig Püi István irnoknak. S ezt megtettük azért; mert a tör-

vényt nem ismervén, a szolgabíró által 10 frttól 50 frtig terjedő pénzbírság mellett még azzal is fenyegettünk, hogyha könyveinket és az iparjogositványért járó pénzt át nem adjuk, akkor még üzletünket is bezárhatja.

Mi tehát megsemmisítettni kérjük a határozatban úgy Mátéffy Kálmán, mint Püi István felmentését azon nyilatkozatuk ellenében is, mely szerint Mátéffy Kálmán a kérvények irásánál nem folyt be, s hogy Püi István a mi saját kérelmünkre irta a kérvényeket; mert amint a vizsgálatnál követelésünk jogosnak találtatott, ugyanakkor kitűnt az is, hogy a neveinkben készített kérvények is hamisak voltak, annak aláírása végett sem felhiva, sem utasítva nem lettünk.

Végül határozatilag megállapítottuk a névsor hiányos volta, amennyiben a visszaköveteléssel élők között bent levő Bárány Antal öreg, remekes mester, ki a jogtalan díjat szinte megfizette, nem foglaltatik benne a határozatban.

Jelen jegyzőkönyv fellebbezési kérvényünk kapcsán, a nagyméltóságú m. kir. ipar és kereskedelmi miniszteriumhoz felterjesztetni határozatott.

Jegyzette:

Bárány József,
ipartárs. jegyző.

Ágoston János,
ipartárs. elnök.

Hitelesítik:

Bárány János,
Bányai Mihály,
Bacsá Mészáros Ferenc,
Szöke Ferenc,
Ágoston István,
Bihari Antal.

Ime, egy hat év óta takart visszaélés.

Hát nem szegény és gyalázat-e, hogy az ország elé kellett ezt az ügyet is hurcolni, hogy végre elintéztése kioroszakoltassék? Mert másképp örökre elintéztetlen maradt volna ez az ügy. S az a merénylet, hogy a vármegye, mely dr. Filó Tihamért hivatalvesztésre ítéli semmiért, itt a visszaélést és zsarolást kész a legerkölcstelenebb módon védeni, takarni, mert egy, a klikkhez tartozó emberről van szó.

Téved azonban Stammer alispán, ha azt hiszi, hogy a bűnököt tovább takargathatja; mert egy egész sereg ember követi őt nyomon és a köztisztesség nevében tőle és egész környezetétől elégtételt követel az eddig üzött visszaélésekért.

A számadás órája közeledik!

A jelentések országa.

Mátyás király úgy lett a magyar nép bálványja, hogy az ország bajairól mindenütt személyesen győződött meg. Ott termett, a hol legkevésbé várták és osztotta az igazságot személyválogatás nélkül, urnak és parasztnak. Nem kérdezte a főispántól, zászlósúrtól, vagy várúrtól, hogy igaza van-e az ellene zugoló népek? Nem bizta a királyi jövedelmek bérlőjére a megszarolt adózók panaszainak orvoslását. A király szemétől hizott az ország jólléte.

Magyarország még fiatal a bürokratikus kormányzott országok közt. De rövid

idő alatt sokra vitte; úgy látszik van hozzá talentuma. Több, mint harmincezer hivatalnok gondoskodik a nép szellemi és anyagi javáról. Pedig még a megyét csak most államosítják, s e révén is szaporodik a szám vagy néhány ezerrel. A ministerek e hivatalnokokkal kormányozzák az országot, s mint hogy ma már nem a királyok dolga az ország ügyeinek apraját nagyját ismerni, Mátyás példáját nekik kellene követni. De új bürokráciának megtudta már csinálni, hogy hazánkat bátran a jelentések országának lehet nevezni.

Az országot a kormány jelentésekből ismeri, jelentések alapján itéli meg és jelentések szerint kormányozza. Minden bajunk gyógszere a jelentés. A nemzeti muzeum tágas teremt tele lehetne tömni az egy évben összeírt jelentésekkel. Bármi történéjék, első következménye a jelentés.

Ha Balászfalván mozognak a románok, azon törjük a fejünket, hogy mit kellene az ország belbékéje érdekében tenni? Az első gond a jelentés. Mihelyt az megszületett ékes körmondatokban, mihelyt a kellő számú „hogya” „miserint” és „mindazonáltal” föl van rakva s mihelyt viritó piros pecséttel, meg kék hivatalos bélyegzővel feldiszipve, elküldte a tekintetes főszolgabíró a méltóságos főispánnak, s a méltóságos főispán a nagyméltóságú miniszterumnak — a dolog a maga rendje szerint el van intézve.

Ugyanez ismétlődik kellő változatokkal az illetékesség tekintetében, ha sikkasztás történt az árva- vagy adópénztárnál; ha kivereték a község házából a népszerűtlen bírót, vagy jegyzőt; ha rongynak tetszett nevezni a nemzeti zászlót valamely hős katonának, s ha a monarchia harc képes védői összekasaboltak valamely békés polgárt. Az árviznek, a tüzvésznek, a zendülésnek szintén a jelentés az orvossága.

Hát még a „litkosak!” Azok, melyek „bizalmasan és saját kezeihez” érkeznek a miniszterekhez főispánoktól és hivatalfőnököktől! Ezekből tanulják meg a kormányzás-

ken, kik a magas kormány, sőt kik a haza veszedelmes ellenségei. Ezekben van megírva, mily mélyen át van hatva az ország népe, természetesen mindig az éppen fennálló rendszer áldásos voltáról. Ezekben van kimutatva, miért nem lehet jóváhagyni valamely törvényhatósági, vagy községi határozatot, s viszont, miért kell ordóval, királyi tanácsossággal, vagy egyéb olcsó drágasággal megjutalmazni bizonyos jelentéskéltűli, szemmel nehezen kivihető érdemeket.

Néha pedig a „jelentések” hadilábra állnak egymással. A főispán jelentésével szembe száll a közvélemény jelentése. A főispánát a posta — persze portómentesen, — a közvéleményét kisebb nagyobb küldöttség viszi zónáron a kormány elé. Itt már azután baj van. A miniszter, a ki jelentésekből kormányoz, megszokta az egyféle jelentést. Miképp válasszon most a kettő közül? Miről ismerje föl, melyik a kettő közül az igazi igazság? Ilyenkor jó volna a Mátyás rendszere, de abba már nehéz volna belatanulni.

Mily szép, mily boldog, mily megelégedett s mily rendén való minden a jelentésekben. Minek akkor a reform? Minek a haladás? Minek a gondtól redős homlok? Ez a világ csakugyan Dandin világa, a világok legjobbika, ebben minden úgy maradhat, a mint van.

Mindez megingathatatlannal szilárd és örökkévaló volna, ha az országgyűlést is jelentés szerint lehetne választani. A választásoknál azonban gyakran nem válnak be a jelentések. Ilyenkor tűnik ki néha a hivatalos szem rövidlátása.

Ideje volna szakítani a jelentések rendszerével. A miniszter is lásson saját szemével s halljon saját fülével. Sokat fog látni és hallani, a miről most sejtelve sincs. De más-kép nézne ki sok törvény és számtalan rendelet, ha a miniszter el tudná felejteni a jelentéseket és ha megszokná saját tapasztalatokat szereve cselekedni.

A jelentések áradata nemcsak humoros, hanem komolyan veszélyes. Nemcsak idő- és erőpazarlással jár, hanem Potemkin-képekkel

kápráztatja a kormány szemét. S aztán még egyre tanít a történelem. A mely országot jelentésekből itélik meg, azt végre rendeletekkel fogják kormányozni.

Ezt a cikket a „Magyar Hírlap”-ból vettük át; mert olyan ez éppen, mintha Csongrádvármegyéről volna írva. Csak a kormány félrevezetésére szánt jelentések mellé még a főispán *vád és védelemben* való utazását kellett volna felvenni, s akkor ez a cikk Csongrádmegyéről szólna.

Helyi és megyei hírek.

— **Egy ember 40 alakban.** Polgár Gyula jellemkomikus játszott vasárnap este a 48-as népkör nagytermében szép számú közönség előtt, s nyújtott hallgatóinak oly élvezetet, milyenben az ember valóban ritkán részesül. — Polgár Gyula, mint jellemző színész beutazta az egész kontinenst és mindenütt nagy feltűnést keltett. S valóban nem ok nélkül; mert egy ember, ki egy este 40 zsánerben jelen meg és alakjait produkálja rendkívül alakító és előadó tehetséggel, azt a színművészet egy tüne-ményszerű jelenségének lehet tekinteni. Polgár játszott két és fél óra hosszat és ez alatt a közönség a különféle komikus jeleneteken kacagott folyton. — Ma este másodszor és utóljára lép fel a Kass vendéglőben. Aki egy estét színművészeti szempontból egy, valóban nagy élvezetet és ritka mulatságot nyújtó estével akarja eltölteni, annak ajánljuk, hogy hallgassa meg Polgár Gyulát, ki a jellemző színészet ma élő legnagyobb tehetsége.

— **Helyreigazítás.** Bizonyos irányú helyi lapokban az volt írva, hogy a helybeli II-ik 48-as népkör választmányának tagjai f. évi majus 3-án tartandó közgyűlésükre Hentaller Lajos országos képviselőt felolvasás tartása végett le akarták hívni; de az elnök erről őket lebeszélte. — Ezen hírrel szemben az ülésen jelen volt 10 választmányi tag kijelenti, hogy nem igaz, mintha a választmány tagjai indítványozták volna Hentaller ur meghívását, hanem tette ezt az elnök és jegyző; de a választmány ezt az indítványt nem fogadta el. Bizonyos

A „SZENTESI LAP” TÁRCÁJA

Az ügyvéd tárcája.

— Regény két kötetben. —

44

Irta *Hugó Alfréd.*

A „Szentesi Lap” számára fordította:

M. MAYER IDA.

— Borzasztó! Borzasztó! — Gumbinner ur ugyancsak erős adagot vehetett be, — mondá az orvos.

— Mondom, — vágott közbe Brigitta, a nélkül, hogy Reinhard fenyegető tekintetere adott volna valamit.

— Mit mondott ön? — kérdé a doktor.

— Ostobaság, — vette át a szót Reinhard, mielőtt Brigitta válaszolhatott volna, — ez az asszony azt véli, hogy atyám nagy adagot vehetett be.

— Semmi ostobaság, — mondá Brigitta, — ön tegnap reggel ép azon lehetlenségekről beszélt....

Nem folytathatta tovább; mert az orvos Reinhardhoz fordulva, így szólt:

— Vizsgálatot fogok tartani s mindent meg-fogunk tudni. Kérem kövessen.

Ezzel mindhárman azon szobába mentek, melyben Gumbinner a morfiomot tartotta.

Reinhard a már előzőleg magához vett kulcsal felnyitva a szekrényt, egy dobozt vett elő, melyben a morfiom állott. Rust előbb a rendelvényt vizsgálta figyelmesen, majd a porokat olvasá meg.

— Hány port szokott az öreg ur bevenni? — kérdé.

— Kettőt. Egyet lefekvés előtt, egyet pedig ha felébredt — válaszolt Klausné.

— Tehát mindig csak egyet?

— Igen.

— Hét napja, hogy husz port kapott a gyógyszer-tárból, — számlálá a doktor, — még hat meg van belőle, tehát az állítás feltűnően vág.

— Nos? — mondá Reinhard diadalmas tekintet vetve Klausnéra.

— Ugy bizonyára még egy másikat is bevehetett az éjjel, vagy egyszerre vette be mind a kettőt, — felelt az asszony dacosan.

— A porok nem oly erősek, hogy közvetlen halált okozhattak volna, — mondá a doktor, — mindannak dacára, szívszélhűdést kell konstataálnom, s ha kívánja Reinhard ur, úgy a boncolást is meg-ejtem.

— Ments Isten! Én feltétlenül megbizom önben, még azon esetben is, ha Brigitta asszony feltevése alappal bírna, a mint hogy nem bír.

Reinhard e kijelentésére Brigitta fejcsóválva távozott a szobából. Midőn betevé maga után az ajtót, Reinhard közelebb lépett az orvoshoz s így szólt hozzá:

— Egy kéréssem azonban volna önhöz, — mondá, — s ez az, hogy miután ismeri elfoglaltságomat, boldogult atyám hamvainak eltakarítására végeztetjen ki egy embert. Klausné már öreg asszony, így ő reá alig bízhatok valamit. Talán van önnek alkalmas és megbízható embere a kórházban, aki pár forintért hajlandó volna helyettem ezen munkát elvégezni?

— A kórházból csupán egy ápolónőt küldhetek önnek, — válaszolt a doktor szürke haját simogatva, — férjes nő, akinek egy kis koporsóráktára is van. Ez a nő, azt hiszem, meg fog önnek felelni, s ha az utasításokat megkapta, a kiviteit aggodalom nélkül rábízhatja.

Reinhard elfogadta az ajánlatot s miután így rendben voltak, az orvos elhagyta a házat, s egyenesen a kórházba ment.

Az illető ápolónő, kit Reinhardnak ajánlott, egy korlátolt tehetségű, vörös arcú nő volt, aki Rust doktor szándékát vigyorgó örömmel fogadta.

— Oh, én és férjem mindent a legjobban fogunk elintézni, mondá rekedt hangon, — a Gumbinner család gazdag és nem fog szűken banni a pénzzel.

A doktor ezután rendes látogatásait végezte.

Knappné, így hívták a betegápolónőt, némán követte a doktort, hogy neki segédkezzék. Miután a visittel készen volt, Rust doktor kevéssel 12 óra előtt hazatért. A rendelő szobában a fiával találkozott legelőször.

Nos? — kérdé csodálkozva, — ily korán hazajöttél?

— Igen, atyám, — felelt Günther, — egy levelet kellett írnom, azonban már kész is vagyok vele.

— Levelet? S ugyan kinek?

— Hát kinek másnak, mint Klausenburg Hilda kisasszonynak.

— Klausenburg Hildának? S ugyan mire való dolog ez? Hát nem teheted meg szóval azt, amit most levélben cselekszel? Az ördögbe! Menj magad s beszélj személyesen a leánynyal. Ez a legokosabb dolog.

— Igazad van atyám, válaszolt Günther, mi-közben az újjáról lehuzott gyűrűvel lepecsételé a levelet, — ez egyszer azonban kénytelen vagyok a levelezés útját venni igénybe, annyival is inkább; mert még kosarat is kaphatok. Klausenburg mindenestre fog válaszolni, melyből megtudom, hogy mehetek-e személyesen, vagy sem?

— Ostobaság! Tudd meg, hogy legjobb az egyenes út, s az ilyen dolgokban nem kell bátortalannak lenni. Nem kell ahoz sok beszéd, csak egy rövid kérdés és punctum. De tudod-e, hogy Gumbinner ügyvéd ma halva találtatott ágyában?

(Folytatása következik.)

urak hagyjanak hát fel a hamis hírek terjesztésével!
Tíz választmányi tag.

— **Tudomásul.** A kereskedelmi miniszter a posta- és távirtdahivatalok által magánfeleknek adható felvilágosítások tárgyában a következő figyelmeztetést adta ki: Tapasztaltam, hogy hírlapszerkesztőségek, pénzintézetek, egyetek, ügynökök és más magánfelek a posta és távirtdahivataloktól bizonyos egyének hitelképességére vonatkozó, vagy statisztikai és egyéb adatok közlését kérik. Minthogy a posta- és távirtdahivatalok magánfeleknek csakis a posta- és távirtda-kezelési szabályokra, illetve a magát igazoló magánfél saját küldeményére nézve adhatnak felvilágosításokat: figyelmeztetem a közönséget, hogy a posta- és távirtdahivatalokhoz kizárólag az imént megjelölt ügyekben forduljon felvilágosításért, mert egyéb tárgyu megkeresésekre a postahivatalok választ nem adhatnak.

— **Visszalépett.** Beszédes István lemondott a második 48-as népkörnél viselt elnöki és az első 48-as népkörnél viselt főjegyzői állásáról. Beszédét mindkét körnél a közhangulat vitte ezen távozó elhatározására. A II-ik 48-as népkör dr. Filó Tihamért fogja elnököül megválasztani.

— **Egy kis statisztika a szentesi m. kir. postahivatal 1890. évi forgalmáról:** Levélpósta küldemény feladatott 230,000 darab, érkezett 365,000 darab. Kocsi-postai küldemény feladatott 14,361 darab, érkezett 22,034 darab. Távirat feladatott 6879 darab, érkezett 10,012 darab. Utalvány befizetés történt 22,265 esetben 754,589 frt értékben, kifizetés 9564 esetben 667,645 frt értékben. Mindezek után a jövedéki bevétel összesen 19,752 frt.

— **A Haris-örökösök** egy kérvénye fekszik jelenleg a tanács előtt. Nevezett örökösök ezen kérvényükben, melyekhez az építési tervrajz is csatolva van, kávéház, fogadó és italmérési engedély kinyerését kérelmezik, mely ha megadatik nekik, azon esetben a tulajdonukat képező rozszant épület helyén egy, a mai kor igényeinek megfelelő díszes épületet fognak emelni.

— **A lóversenyfogadások** végleges eltiltása ügyében a belügyminiszter körrendeletet adott ki, mely szerint a lóversenyek eredményeire való közvetlen fogadások csak a futtatás idején és színhelyén levén megengedve, fölhívja a törvényhatóságot, hogy minden más, akár külföldi lóversenyek eredményeire való fogadások és tételek közvetítését erőlyesen akadályozza meg.

— **Vizbefult.** Megrendítő szerencsetlenség történt f. hó 25-én a város végén levő vályogvető gödrök egyikében. Délután 3 és 4 óra között ugyanis Sándor Jánosné 14 éves Lidia nevű leánya mosóvizet hordván, midőn másodszer akart meríteni, a gödör széle beszakadt alatta, s mivel nem volt közelben segély, a mintegy 8 láb mélységű vízbe belefult.

— **Fiatal öngyilkos.** Hegedűs-Tóth Imre Péter nevű 12 éves iskolás fia, f. hó 26-án reggel, 7 és 8 óra között, nadrágszíjával az ajtó hátmögött levő törülközőtartóra felakasztotta magát. Tettének okául szülei betegséget emlegetnek, miért is rajta ma délelőtt orvosrendőri boncolást fognak végezni annak kiderítése végett, ha valjon tettét nem a betegsége következtében beállott lazas állapotban követte-e el?

— **Az országgyűlési képviselőválasztók** 1892. évre érvényes névjegyzékének egybeállítását a miniszter elrendelvé, ezen munkálatot a központi választmány már legközelebb teljesíteni fogja.

— **A gazda és a cseléd.** Van az 1875. évi III. cikknek egy intézkedése, mely a gazdát kötelezi a cselédje után felmerült kórházi ápolási díjat 30 napra terjedő időre megfizetni, fennmaradván a gazdának visszereseti joga a cseléddel szemben, de ez a legtöbb esetben behajthatatlan, míg a gazdán a hatóság esetleg kényszereszközök alkalmazásával is behajtja. — Figyelmeztetjük a cselédtartó gazdákat, hogy ha cselédjük megbetegszik s kórházba kerül, a cselédkönyv rovatait az elbocsátás igazolásával töltsék ki s adják át a cselédnek. Ily eljárás által sok kellemetlenségtől menekülnek meg a cselédtartó gazdák.

— **Nem lesz vörös május.** Május 1-jének a munkások által tervelt megünneplése tárgyában

a belügyminiszter valamennyi törvényhatósághoz rendendeletet bocsájtott ki, melyben meghagyja, hogy május első napján semminemű körmenet, felvonulás, vagy ehhez hasonló tüntetés nem engedélyezhető, a hatósági főnökök levén felelősek a rendeletben foglalt intézkedések szigorú betartása iránt.

— **Körözés.** A aradi kapitányi hivattól a következő körözüvény érkezett tegnap a helybeli rkapitánysághoz: „April 25-éről 26-ára forduló éjjel, 10 és 4 óra között, az aradi pályaudvar postapénztárából 9600 frtot ismeretlen, de a postakezelés körül kiválóan jártas egyén, az ör meggyilkolása után elrabolt. Az értékek az eredeti borítékban, egy nagy, a távirtdai vonalörök által használt nyers borjubőr szerszámtáskában vitettek el. Tettes nyomozandó. Tettes ruháin vér és paprikanyomok lehetnek.* Ezen megkeresés folytán az aradi rablógyilkost Szentesen is nyomozza a rendőrség.

Hirek a szomszédból.

— **H.-M.-Vásárhely** törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésének egyik fő tárgya az új városháza építésének költségvetése volt. A közgyűlés a városháza építése ügyében kiküldött bizottság által bemutatott költségvetést elfogadta, Ybl Lajos műépítész kiviteli tervét helyeselte. Az emeletes épület külső homlokzata renaissance stílusban van tartva, 56 és fél méter magas, szép kivitelű toronnyal. A bemutatott és általános elismeréssel fogadott terv építési költségei 278.500 forintban vannak előirányozva.

Hazánk és a főváros.

— **Andrássy Manó gróf,** a magyar közéletnek egyik ismert és népszerű alakja, orsz. képviselő, Görzben april 24-én 8 óra után este meghalt. Halála országszerte mély részvételt keltett.

— **A primási székhely áthelyezése.** A féléhivatalos Bud. Corr. jelenti: A közoktatási minisztérium kebelében a miniszter által elrendelt tanulmányozások a primási székhely Esztergomból Budapestre való áthelyezése tárgyában még ugyan nincsenek teljesen bevégezve, annyi azonban most már biztosnak tekinthető, hogy a kormány erre vonatkozólag az országgyűlés elé törvényjavaslatot fog beterjeszteni.

— **Az új-épület lebontása.** A budapesti ujeépület megváltásának és lebontásának kérdése, mint a Bud. Corr. jelenti, a mindenesetre sürgős megoldashoz egy nagy lépéssel közelebb jutott, a mennyiben az elrendelt bírói becslés már megtörtént és a becslésről szóló kimerítő jelentés már a pénzügyminiszter elé jutott. Ennek alapján most a tárgyalásokat egyrésztől a közös hadügyminisztériummal, másrésztől a fővárossal ismét meg fogják kezdeni.

— **Ez is életmód.** Turcsányiné Barnák Julianna nyiregyházi illetőségű nő, úgy tartja fenn magát, hogy egyik kórházból a másikba veteti fel magát és tolyton zónázik. Ujabbban intézkedett a város, melynek tetemes kórházi költséget okoz, hogy ez a dologtalan asszony az ország különböző részein levő kórházakba többé fel ne vetessék.

— **Csoda gyermek.** Szubek Simon zábori lakosnak a minap olyan leánya született, kinek 6—6 ujja van mindket kezén és labán, továbbá több foga és vállig erő haja. A gyermek eddig igen jól érzi magát, de az orvosok mégis kételkednek életképességében.

— **Havazás Dobsinán.** Folyó hó 21-én éjjel Dobsinán a városban olyan havazás volt, akárcsak télen, s a fuvarosok újra előkerítették a szanokat, hogy használatba vegyék.

Külföld.

— **Moltke gróf.** 1800—1891. Németország legnagyobb katonája: Moltke tábornagy f. hó 24-én Berlinben meghalt.

Közgazdaság.

— **Lóverseny.** A csongrádmezei gazdasági egyesület Szentesen, az alsó csordajáráson kijelölendő versenypályán, 1891. évi május hó 18-án, kedvezőtlen idő esetében május hó 24-én délután 3 órakor kezdődőleg lóversenyt rendez.

A versenyen a következő futamok rendeztetnek:
I. futam. Államdíj 100 frt az elsőnek. Távoiság 1900 méter. Futhat minden csongrádmezei birtokos saját nevelésű, vagy legalább is egy év óta tulajdonában levő, 3 évet betöltött lova faj-, nem- és korkülönbség nélkül.

II. futam. Szentesi hölgyek díja 150 frt. Első díj 100

frt, második díj 50 frt. Távoiság 1500 méter. Futhat minden Szentes városi illetőségű birtokos saját nevelésű, 3 évet betöltött lova faj- és nemkülönbség nélkül.

III. futam. Gazdasági egyesület díja 200 frt. Első díj 100 frt, második díj 60 frt, harmadik díj 40 frt. Távoiság 2000 méter. Futhat minden csongrádmezei birtokos saját nevelésű, vagy legalább egy év óta tulajdonában levő, 3 évet betöltött lova faj- és nemkülönbség nélkül.

IV. futam. Lótenyésztők díja 150 frt. Első díj 100 frt, második díj 50 frt. Távoiság 1700 méter. Nevezhető minden csongrádmezei illetőségű tulajdonos saját nevelésű, vagy legalább egy év óta tulajdonában levő, 3 évet betöltött lova nem- és fajkülönbség nélkül.

V. futam. Vigaszerseny. Első díj 30 frt, második díj 20 frt. Távoiság 1500 méter. Minden eddigi futamokban részt vett; de díjat nem nyert lovak nevezhetésevel.

Végül nyertes lovak elővezetése s ezzel egyidejűleg a díjak kiosztása.

Nevezések a négy első futamra 1891. évi május hó 16-án déli 12 óráig az egyleti titkárnál történhetnek és a nevezés feltetelei, valamint a futtatás szabályai iránt bővebb felvilágosítás ugyanott nyerhető.

Helyárok: Tribün 1 frt, I. ülőhely 60 kr, II. ülőhely 40 kr, III. ülőhely 30 kr. A nézőterre bemenő kocsiért kocsiossal együt külön 30 kr, minden rajta levő egyén legalább 30 kros aló jegyet vált. — 10 even alóli gyermekek a III. állóhelyen felet fizetik. Kocsik közlekedése a lóversenyterre a kiseri csordakijáron, az ugynevezett bánomháti uton. Lovasok a pályakörben 2 frtot fizetnek.

Jegyek előre válthatók Burián József vegyeskereskedésében, Szépe Károly dohanytözsdejében és Stark Nándor papirkereskedésében.

Mindennemű megkeresések és tudakozódásokra felvilágosítással készséggel szolgál az egyleti titkárság.

— **A vetések állása** és a mezőgazdasági állapot aprilis hó 18—24-ig, a földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint a következő volt: A hetek óta változó, többnyire hűvös, esős és utóbb helyenként havas időjárás és az ezt követő der a növényzet fejlődését legkevésbé sem mozdíthatta elő a lefolyt héten sem, de sőt számtalan helyről ismét a vetések hanyatlását jelzik, úgy, hogy ma a buza allasára nevezve is aggasztóak a hírek. A buza több helyen színt veszítven, sargul és ritkul, itt-ott emiatt ki is szantottak. A gaz is mindinkább terjed benne, helyenként pedig fergek is pusztítják. Országos atlagban még a középnel valamivel jobbnak jelezhető. A rozsvetések állása csekély kivétellel — a Tisza jobb- és balpartjának egyes vármegyéiben jó, — gyenge és többnyire csak közepén aluli; az elsatnyult rozsvetéseket sok helyen kiszántják és tavaszi vetőmagvakkal pótolják. Az ősi répa is kedvezőtlenebbül áll, mint a mult hetekben, ebből is szórványosan ki kellett szántani a rosszabbul állókat. Repce csakis a Duna jobb partjának némely részében mondható kielégítőnek, másutt általában véve rossz, sokat kiszántottak, helyenként fergek és hernyók is pusztítják. A korai tavaszi vetések szép egyenletesen kikeltek és kelnek, de a kedvezőtlen időjárás ezekre is káros befolyással van, a mennyiben fejlődni nem képesek; színük tulnyomólag szép üde, zöld. A gazdasági munkálattal még mindig lassan haladhatnak; tengeri és repavetés és burgonyaültetés folyamatban van; a szőlők kapálását több helyen megkezdtek, nehöl folyamatban van a munka. A mesterséges és természetes kaszálók nagyon hatra vannak fejlődés tekintetében, ugyszintén a legelők is. A száraz takarmánykészletek nagyon megtogytak, hiányát általánosan panaszojjak. A gyümölcsfak szépen rügyeznek, de virágozni a hideg időjárás miatt nem képesek.

— **Gyapju üzlet.** Budapest, april 25. A lefolyt héten körülbelül 450 métermazsara tehető. Elkelt középminőségű egynyiretű 66—67 frt, homoki gyapju 47—49—56, könnyebb fajta timargyapju 43—44 frtjával és gyarilag mosott gyapju különböző arakon.

— **Sertésüzlet.** Budapest, april 25. Heti atlagárok: Magyar valogatott aru 260—360 kilós 46—47½ kr., 180—260 kg. nehéz 46—47 kr., öreg 300 kilónál nehezebb 44.50—45.50 kr., romániai tiszta súly, kilogrammonkint; paronkint 45 kg. eletsúly levonással és 4% engedménnyel. Elesegárok: Uj tengeri 7 frt árpa 7.40 frt Kóbányán átvevé.

— **Szerkesztői üzenet.**

—o—s. S ön azt hiszi, hogy mindenféle hitvány ember irkafirkája gyalázására szolgálhat H. Gy.-nak? Téved! A holdvilágot is megugatja a kutya; de mit art ez a holdvilág nemes, szelid fényének? — Semmit! Cikkét nem közöljük.

— **Beküldetett.**

Seiden-Grenadines. Schwarc u. farbig (auch alle Lichtfarben) 95 kr. biss. fl 9.25 per Meter (in 18 Qu) — versendet robenweisse porto- und zollfrei das Faprik-Dépot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

A magyar-francia biztosító részvénytársaság Beniczky Ferencz ur ö mltóság elnöke alatt f. évi április hó 18-án tartotta közgyűlését. Az előterjesztett igazgatósági jelentésből a következő figyelemre méltó adatokat közöljük: A díj-és illeték bevétele a tüzbiztosítási ágazatban 4.030,072 forint, a jégbiztosítási ágazatban 507,080 forint; a balesetbiztosítási ágazatban 47.211 forint; az életbiztosítási ágazatban 792.907 frtra; az összes díjbevétele 5.377.271 forint. Vizont-biztosítási díjakra valamennyi ágazatban kiadott 1506636 forint; károkért kifizetett a tüzágazatban 2.306,021 forint; a jé-ágazatban 482.822 forint; a balesetágazatban 4.920 forint, az életágazatban 186,812 forint; összesen 2.975,655 forint. Az intézet bevételei a társasági házak jövedelméből, kamatokból, értékek utáni nyereségből és különféle bevételekből 308,952 frtra rugtak; az intézet tartalékai 4.923,073 forintot tesznek. A díj-kötelezettség 7.784,680 forintot tartalmaz. A biztosítási tőke és járadék (életbiztosítási osztály) 19.076,764 forintot képvisel. Az intézet fennállása óta kárterítések fejében készpénzben ötven millió forintnál többet fizetett ki.

A 35,054 forintot tevő tiszta nyereség nem osztatik el, hanem 32,240 forint kétes követelések tartalékakalajja létesítésére fordittatik és 2,814 forint új számlára átvitetik.

A társaság biztosítási tőkei, az évi díjbevételek hozzájárulásával, 11,752,460 forintba rúgnak.

Az angol módszer szerinti 10 kros heti díj életbiztosítások meghonosítása által az intézet tényleges szükségletnek felelt meg és azzal a fölg kevésbé módos népszámlának alkalmat nyújtott az életbiztosítás áldásaiban való reszesedésre.

Örömmel constatáljuk a közgyűlés elé terjesztett zárómáradásokból és jelentésekből, hogy ezen hazai intézet üzefete szép eredményekkel biztató felvirágzásnak indul és hogy az elmúlt 1890 évben, mely különösen a hazánkban működő biztosító intézetekre nézve valóságosnak mondható, a mostoha viszonyok és az elemi csapások dacára ily szép eredményt tudott felmutatni, mely eredmény legnagyobb részben az igazgatóság erélyes, takarékos és szolid üzletvezetésének köszönhető.

„Newyorki Germánia“

életbiztosító társaság. — Alapított 1860-ban,

A társaság activái 1891. január hó 1-én. 66.881.021.01 márkára rúgnak, tiszta fölöstege pedig 3.721.271.15 márkára.

Fennállása óta 1891. január hó 1-ig a társaság halál-esetekért — — — — — 57.173.217 márkát.

A biztosított élte idejében esedékessé vált kötvényekért — — — — — 11.632.546 .

Életjáradékok fejében — — — — — 727.061 .

fizetett ki.

1891. január hó 1-én érvényben lévő biztosítások: 32.591 kötvény 243.619.529 márká erejéig, ebből esik Európára: 18.689 kötvény, 103.237.421 márká erejéig.

A társaság activái Európában: ingatlan Berlinben, — letetek a különböző országok kormányainál és bankoknál és kötvényekre adott kölcsönök 6.008.556.00 márkára rúgnak.

A társaság Magyarországon, Ausztriában, Németországban és a Svájcban képviselőségekkel bir. Díjszabályzatai igen jutányosak és föltételi a lehető legméltyosabbak.

Felvilágosítással szolgál:

a társaság magyarországi vezérképviselősége

Budapest, VI. Gyár-utca 13 sz.

Magyarországi referentiák: Pesti magyar keresk. bank, Bokros Elek, dr. Dégen Gusztáv és dr. Neumann Ármán, országgyűlési képviselők. 2H5

Értesítés.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni hogy az eddig Stammer Sándor alispán ur házában Csillag Arminné cég alatt vezetett

női divatáru üzletet

átvettük és azt e hó 24-ike óta a szentes-vidéki takarékpénztárnak most Jakó Mihály által b rt helyiségében tovább vezetjük.

Steiner Gizella bevásárlási utjáról hazaérkezve, női és gyermek szalma és fantasie kalapokat díszítve és díszítetlenül nagy választékban, legújabb divat szerinti mintákban hozott raktarra, mik még a netáni hiányok pótlására folytonosan érkeznek.

Diszítésekét izléses kivitelre, olcsó árak mellett elvállalunk.

A Wellisch Vilmos cégnek nagy összekötteiséinél és Steiner Gizellának elismert szakképzettsége és tapasztalatánál fogva, reméljük, hogy a n. é. közönség igényeinek minden tekintetben megfeleltetünk.

Megemlítjük még, hogy semmiféle költséget és fáradságot nem fogunk kimélni, hogy a n. é. közönség b. bizalmát és meglegedését kiérdemeljük.

Tisztelettel

Wellisch Vilmos és Steiner Gizella.

Korona-forrás

(Hygiea Sprudel)

orvosi tekintélyek ítélete szerint, nevezetesen: dr. Korányi tanár kir. tan. dr. Scwimmer tanár dr. Stiller tanár, dr. Reinitz őorvos, dr. Hermann S. főorvos stb. stb. a

KORONA-FORRÁS

nemcsak a legkitünőbb és legkellemesebb ízű, legegészségesebb ital, hanem egyszerű smind lélekzési, emésztési szervezetelek bajainál, gyomor, máj és vesebetegségeknel első rangú gyógyviz.

Legtisztább égvényes savanyúviz. Borral vegyítve nem feketit.

Egyedüli főraktára Szentesen:

ROBICSEK GÁBORNÉ URNONÉL

4-12 van.

Bécs 1873.
Érdem-érem.

Budapest 1885.
Nagy díszoklevél.

Eszék 1889.
Díszoklevél.

N.-Palánka 1887.
Arany-érem.

London 1878.
Díszoklevél

Csik József

csász. és kir. kizárólagosan szabadalmazott

első szerémi portland cement és vizhatlan mészgyár

11-38

BECSINBAN

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előljáróságok, valamint a n. é. építő-közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

portland cement és vizhatlan meszt

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak. — Arjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867.
Bronz érem.

Kecskemét, 1872.
Erüst érem.

Ujvidék, 1875.
Arany érem.

Szeged, 1876.
Érdem-érem.

Trieszt, 1883.
Arany érem.

Légen szárított természetes istálló trágya

darabokban vagy zuzott állapotban

Neumann testvérek

aradi cégtől, 50 százaléknál több szerves anyaggal.

VEGYI ELEMZÉS:

Víz	8 %	Összes vilsav (phosphorsav) mennyiség	3.16 %
Szerves alkatrészek	35 .	Szerves légeny (Organ. Stickstoff)	2.90 .
Hamu	57 .	Káli	1.45 .
Vizben oldható vilsav	1.28 .	Vilsavas (phosphorsavas) káli	2.46 .

Ára: 100 métermázsánként 160 forint az aradi vasutállomáshoz szállítva, zuzott állapotban 200 forint. — Kizárólagos képviselő Magyarországon, Horvátországon és Szlavonia részére:

Szávoszt Alfonsnál BUDAPESTEN, V., Arany János-utca 11.

hol minden felvilágosítás készséggel megadatik

2-3

Csász. és kir. szabadalom 17513-43258. sz.

Hüttl vizhatlan védanyaga

nedves falak és falazatok szárazzá tételére védmalterban. A magas cs. és kir. hadügyminiszterium által megpróbált és a katonai építő hatóságoknak legjobban ajánltatott. Kizárólagos gyártmánya: 2-5

Posnansky és Streltz vegyészeti kátrányanyag-, facement és asphalt-gyárának. Wien, Maximilianstrasse 11.

HÜTTL vízmentes védanyaga, mely a magas cs. és kir. közös hadügyminiszterium rendeletére több helyt alkalmaztatott, kitünő anyagnak bizonyult nedves épületek szárazzá tételénél.

HÜTTL vizhatlan védanyaga sem víz, sem más sav által meg nem támadható, a földben nem rothadt, semmi által tönkre nem tételik, állandóan ruganyos marad, sem hideg, sem meleg által meg nem reped.

HÜTTL anyagával készült épületek azonnal lakhatók.

Használati utasítással szívesen szolgálunk, melynek alapján a kőművesek bármely munkát végezhetnek az anyaggal.

A magas csász. és kir. közös hadügyminiszterium a Hüttl-féle védanyagra vonatkozólag a következő átiratot intézte hozzánk:

Cs. és kir. közös hadügyminiszterium
3. oszt., 671. sz.

Posnansky és Strelitz Bécs, Maximilianstrasse 11.

Kérelme folytán megengedte a közös hadügyminiszterium, hogy a „Hüttl-féle vizhatlan anyag” elárúsítására vonatkozó prospektusában hivatkozhatik azon tényre, hogy a közös hadügyminiszterium ezen anyagot építő hatóságainak melegen ajánlja.

Bécs, 1891. február 18.

A közös hadügyminiszter helyett:
J. Hermann. vezérőrnagy.